

TLIB – TRENDS IN LIBR@RIES: POKLADY SLOVENSKEJ KULTÚRY A ICH PREZENTÁCIA DOMA A V ZAHRANIČÍ

Mgr. Zuzana Sliacka; zuzana.randakova@cvtisr.sk; (Centrum vedecko-technických informácií SR)

Mgr. Miroslava Grešková; miroslava.greskova@cvtisr.sk; (Centrum vedecko-technických informácií SR)

Mgr. Dávid Baranko; david.baranko@cvtisr.sk; (Centrum vedecko-technických informácií SR)

V Štátnej vedeckej knižnici v Banskej Bystrici sa 21. a 22. mája 2024 uskutočnil už 23. ročník odborného seminára pre knihovníkov a informačných špecialistov **TLib – Trends in Libr@ries** s témou Poklady slovenskej kultúry a ich prezentácia doma a v zahraničí. Súčasťou odborného seminára bol aj Knižničný inkubátor – 8. ročník fóra mladých knižnično-informačných špecialistov na tému Pohľad na slovenskú kultúru ako príležitosť pre mladých odborníkov. Na seminári sa stretli odborní pracovníci verejných, akademických a vedeckých knižníc a archívov zo Slovenska, Českej republiky a Poľska. Spoločnou témou prezentácií bol prehľad uskutočnených aktivít a dosiahnutých cieľov, novinky, pripravované inovácie, stratégie a vízie knižníc do budúcnosti.

<http://doi.org/10.52036/1335793X.2024.1.63-64>

Na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že knižnice a ich tradičné knižnično-informačné služby sa zmenami v 21. storočí postupne stávajú zanedbateľnými. No poslanie knižníc v digitálnej ére neustále sa vyvíjajúcich technológií neslabne, iba sa mení jeho forma. Aká by mala byť ich stratégia v blízkej budúcnosti? Ako sprístupniť naše bohaté kultúrne dedičstvo súčasnej generácii? Aké poklady máme ukryté v archívoch, na policiach knižníc a múzeí?

V hlavnom bloku predniesla Mgr. Michaela Mrázová príspevok Mgr. Tomáša Foltýna z Národnej knižnice ČR (NK ČR) pod názvom *Stratégia rozvoje Národnej knižnice ČR na léta 2024 – 2027*. Stratégia NK ČR vznikla na podnety z vnútra inštitúcie, boli to práve pracovníci, ktorí pocítovali potrebu vytýčiť ciele smerovania inštitúcie na najbližšie roky. Jednotlivé časti stratégie sa zaoberajú vonkajšími i vnútornými vplyvmi na rozvoj knižnice, kľúčovými oblasťami pôsobenia NK ČR, ich postavením v knižničnom systéme ČR, ale aj ich úlohami v medzinárodnom priestore knižníc a informačných inštitúcií, venuje sa aj ľudským zdrojom, ktoré sú v napĺňaní stratégie veľmi dôležité. Knižnica má plniť úlohu lídra českého knihovníctva, aby bola dôveryhodná a presvedčivá, aby sa na ňu kedykoľvek mohli ostatné inštitúcie v obore obrátiť. Taktiež sa chcú podieľať na napĺňaní vzdelávacieho kurikula na odborných školách, ktoré vychovávajú budúcu generáciu knižnično-informačných pracovníkov. Samozrejmosťou je podieľanie sa na vývoji vedy a výskumu, zapájanie sa do národných a medzinárodných projektov, uchádzanie sa o granty. Jednoducho budú pracovať na tom, aby NK ČR bola prestížnou a svetovo rešpektovanou odbornou

organizáciou. Pre svojich pracovníkov chcú byť zamestnanecky prívetivým zamestnávateľom, kde sa každý bude cítiť dostatočne ocenený a motivovaný a knižnica nebude poslednou voľbou pri hľadaní zamestnania, ale bude vyrovnaným partnerom na trhu práce.

V rámci Knižničného inkubátora zazneli viaceré zaujímavé príspevky ohľadom práce s mládežou a aktivitami, prostredníctvom ktorých je možné otvoriť svet kníh pre mladú generáciu a podať im ho súčasným a relevantným jazykom. V dobe epidémie závislosti detí od sociálnych sietí ide o dôležitú výzvu. Príkladom boli diskusie na rôzne spoločenské témy so žiakmi základných a stredných škôl, atraktívne formy propagácie knižníc, tvorba podcastov. Predstavená bola aj sekcia Zväzu knihovníkov a informačných pracovníkov Českej republiky s názvom *Mladý SKIP*, ktorá je otvorená pre všetkých mladých a mladších pracovníkov českých knižníc a informačných inštitúcií, ktorí sa chcú aktívne podieľať na ich tvorbe a fungovaní. Spoločne sa tak môžu zamýšľať nad knižničnou praxou vo svetle súčasných trendov, budovať komunitu, priateľské vzťahy a otvorenú atmosféru, zvyšovať počet spokojných mladých pracovníkov v knižniciach a vytvárať priestor pre výmenu skúseností a názorov.

Na podujatí zazneli aj príspevky, ktoré predstavili zaujímavé projekty v kontexte digitálnych humanitných vied (Digital Humanities). Projekt SKRIPTOR (str. 15) inovatívne sprístupňuje písomné dedičstvo Slovenska prostredníctvom automatickej transkripcie historických rukopisov pomocou platformy Transkribus. Výsledok spolupráce

NOVINKY

medzi Univerzitou Mateja Bela a Štátnou vedeckou knižnicou v Banskej Bystrici bude predstavený na záverečnej konferencii v júni 2024. Zaujímavý je aj projekt Tradície online Centra tradičnej kultúry v Detve, ktoré digitalizuje a prezentuje rôzne javy tradičnej kultúry Slovenska prostredníctvom online databázy obsahujúcej podrobné popisy a obrázky (<https://tradicie.online/arl-pos/sk/result/>). Oba projekty významne prispievajú k rozvoju digitálnych humanitných vied tým, že umožňujú jednoduchší prístup ku kultúrnemu dedičstvu, čím podporujú jeho výskum, uchovávanie a šírenie.

Podujatie neprinieslo iba nové a inšpiratívne pohľady na sprístupňovanie bohatého kultúrneho dedičstva s využitím digitálnych technológií, ale aj príležitosti na stretnutia a podnetné diskusie medzi knihovníkmi a informačnými špecialistami. Z odborného seminára bude pripravený recenzovaný zborník, ktorý vyjde v tlačenej podobe. Už teraz sa tešíme na ďalší ročník, ktorý sa bude opäť niesť v duchu technologických inovácií a knižničných služieb, primárne v oblasti umelej inteligencie.

Autor fotografie: Dávid Baranko